

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

Шта би требало да знамо о антибиотицима?

Антибиотици су антимикробни лекови који убијају или спречавају раст бактерија и неких гљивица. Користе се за лечење бактеријских инфекција, неких гљивичних и паразитских инфекција, а не делују на вирусе. Врло су ефикасни лекови и могу спасити живот. Ако се не узимају на прави начин, доносе више штете него користи.

Како их користити?

Антибиотици се могу добити у апотекама само уз лекарски рецепт, што значи да се смеју користити само на препоруку лекара. Не деле се са другима. Важно је и трајање лечења, које мора да буде испоштовано онако како су лекар и фармацеут саветовали. Не престаје се са узимањем чим се почнемо осећати боље. Ако га прерано искључимо из терапије, преостале бактерије настављају са растом и могу да развију отпорност на антибиотик. Антибиотици су делотворни у лечењу бактеријских инфекција ако се узимају у правој дози, у једнаким временским размацама и довољно дуго.

Зашто не помажу код кашља и прехладе?

Антибиотици делују само на бактерије, не и на вирусе. Вирусне инфекције су чешће од бактеријских, а узрок су прехладе, грипа, већине случајева болног грла, упала синуса и кашља. Кашаљ и болно грло су већином вирусног порекла па антибиотик не може да помогне у лечењу, ни у ублажавању симптома.

Шта ако прехлада никад не прође без антибиотика?

То значи да никада нисте ни пробали да преболите прехладу без узимања антибиотика. Узрок прехладе је вирус на који антибиотик не може ни да делује. Неки симптоми прехладе и вирусне инфекције могу да трају и дуже од седам дана, а кашаљ може трајати чак и до три недеље. Антибиотик не убрзава лечење.

Зашто не бих узео антибиотик, за сваки случај?

Антибиотик неће деловати на узрочнике вирусне, нити скраћује трајање болести а не ублажава ни симптоме. Чак може да изазове и нежељена дејства: дијареју, мучнину, осип. А могу и да доведу до развоја бактеријске резистенције ако се неоправдано и често користе.

Како можемо да спречимо развој отпорности на бактерија на антибиотике?

Не може се на жалост потпуно спречити, али се може успорити правилном употребом антибиотика само на препоруку и по упутству лекара.

Резистенција бактерија на антибиотике може бити урођена и стечена – када се бактерије прилагођавају новонасталим условима и мењају биолошке карактеристике ради преживљавања. Резистенцију је тешко предвидети, а када се једном развије потребно је пуно времена да се осетљивост на одређени антибиотик поврати – ако је то уопште могуће. Научници сматрају да би био потребан период од 40 година без антибиотика да би се вратила осетљивост бактерије, а то је оно што највише и забрињава.

Не делују сви антибиотици на све бактерије. Кад се користи неки антибиотик осетљиве бактерије елиминисемо, а отпорне настављају да расту и да се размножавају. Чак и неке осетљиве бактерије могу да се прилагоде новим неповољним условима и да постану отпорне. Оне онда гене за отпорност преносе не само на потомство већ и на суседне бактерије које постају отпорне. Понављана и непотребна употреба антибиотика основни је узрок све бржем развоју отпорности бактерија. Те отпорне бактерије могу се лако пренети на чланове породице или друге особе у контакту, а болести које развијају увек је теже лечити.

Зато је важно пренети поруке:

- **Сваком употребом антибиотика, била она оправдана или не, смањује се њихова ефикасност због развоја отпорности бактерија**
- **Антибиотици су лекови који лече само бактеријске инфекције, не и вирусне**
- **Обична прехлада, кашаљ, грип, кијавица, већина упала горњих дисајних путева су вирусног порекла и не могу се лечити антибиотцима**
- **Антибиотици нису лекови за лечење грипа и прехладе**
- **Антибиотик није лек за сваки бол у грлу**
- **Антибиотик није лек за снижавање температуре**
- **Антибиотик се користи само по препоруци лекара**
- **Не делите прописани лек са другима**
- **Лекари чак понекад попуштају под притиском пацијената и прописују их и кад нема оправданог разлога**

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА УЗБУНУ! ЧУВАЈМО АНТИБИОТИКЕ ЗА СИТУАЦИЈЕ КАДА СУ НАМ СТВАРНО ПОТРЕБНИ ИНАЧЕ ЋЕМО ОСТАТИ БЕЗ ЊИХ.